

Κοινό δελτίο τύπου

Ξάνθη, Αθήνα, 22 Φεβρουαρίου 2012

Περιβαλλοντικό έγκλημα με διεθνείς διαστάσεις στα στενά του Νέστου!

Έξι δηλητηριασμένα σπάνια μεγάλα αρπακτικά πουλιά βρέθηκαν γύρω από δύο σκοτωμένα με όπλο άγρια άλογα στα Στενά Νέστου, μία περιοχή εξαιρετικής ευρωπαϊκής σημασίας για τη προστασία των μεγάλων αρπακτικών και ενταγμένης στο δίκτυο Natura 2000. Πρόκειται για το σοβαρότερο περιστατικό δηλητηρίασης αρπακτικών πουλιών των τελευταίων ετών το οποίο και εκθέτει την Ελλάδα διεθνώς.

Οι φύλακες του Φορέα Διαχείρισης Οροσειράς Ροδόπης εντόπισαν δηλητηριασμένους τέσσερις Χρυσαιτούς (*Aquila chrysaetos*), δύο Όρνια (*Gyps fulvus*) και μια Γερακίνα (*Buteo buteo*). Τα Δασαρχεία Σταυρούπολης και Ξάνθης και ο Φορέας Διαχείρισης Δέλτα Νέστου Βιστωνίδας- Ισμαρίδας κινητοποιήθηκαν αμέσως και περισυνέλλεξαν τα πουλιά τα οποία θα υποβληθούν σε τοξικολογικές εξετάσεις στο Κέντρο Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων στην Αθήνα ώστε να διαπιστωθεί το είδος δηλητηρίου που χρησιμοποιήθηκε. Το προσωπικό των Φορέων, τα Δασαρχεία καθώς και οι περιβαλλοντικές οργανώσεις συνεχίζουν μέχρι σήμερα τις έρευνες καθώς υπάρχουν ενδείξεις ότι οι συνέπειες της εγκληματικής ενέργειας είναι πολύ μεγαλύτερες.

Η παράνομη χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων είναι δυστυχώς μία διαδεδομένη πρακτική στην Ελλάδα, αλλά το συγκεκριμένο περιστατικό είναι ιδιαίτερα σοβαρό καθώς χρησιμοποιήθηκαν ολόκληρα μεγαλόσωμα ζώα από τα οποία τράφηκε αυξημένος αριθμός σπανίων ειδών. Η δηλητηρίαση έχει σκοπό την εξόντωση σαρκοφάγων ζώων, όπως ο λύκος και η αρκούδα, για την αντιμετώπιση των ζημιών που αυτά προκαλούν στα κτηνοτροφικά ζώα και τις καλλιέργειες [1]. Το πρόβλημα εντείνεται από την ανεπάρκεια του κράτους στην καταβολή αποζημιώσεων και την ανεπαρκή φύλαξη στις Προστατευόμενες Περιοχές, αλλά και την έλλειψη ενός μηχανισμού έλεγχου της διακίνησης και χρήσης φυτοφαρμάκων και την απουσία στήριξης της πολιτείας προς τους παραγωγούς για τη λήψη μέτρων πρόληψης των ζημιών.

Το Όρνιο είναι απειλούμενο είδος σύμφωνα με το Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ζώων της Ελλάδας. Λιγότερα από 30 ζευγάρια επιβιώνουν πλέον στην ηπειρωτική Ελλάδα, με τα Στενά του Νέστου να φιλοξενούν τη μεγαλύτερη αποικία του είδους. Είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό το γεγονός ότι μόνο από το συγκεκριμένο περιστατικό χάθηκε τουλάχιστον, καθώς οι έρευνες συνεχίζονται, το 7% του συνολικού πληθυσμού της ηπειρωτικής χώρας.

Όσον αφορά τον απειλούμενο Χρυσαιτό, του οποίου ο πληθυσμός τα τελευταία χρόνια παρουσιάζει μεγάλη μείωση, πρόσφατα στοιχεία της Ορνιθολογικής για τη Θράκη καταγράφουν 30 ζευγάρια, δηλαδή περίπου το 20% του εθνικού πληθυσμού. Είναι όμως ιδιαίτερα ευάλωτα δεδομένου ότι μόνο το περιστατικό αυτό εξόντωσε τρία ενήλικα άτομα και ένα ανώριμο, δηλαδή ολόκληρο τον αναπαραγωγικό πληθυσμό των Στενών του Νέστου. Είναι επίσης σημαντικό να τονιστεί ότι τα τελευταία δύο χρόνια έχουν συμβεί στην περιοχή τρία περιστατικά θανάτωσης άγριων αλόγων από πυροβολισμό.

Στην παρούσα οικονομική κρίση είναι επιτακτική ανάγκη να εξασφαλιστούν προοπτικές βιώσιμης ανάπτυξης των τοπικών κοινωνιών. Η προστασία του μοναδικού φυσικού πλούτου αποτελεί τη βάση αυτής της προοπτικής. Σε αυτή την κατεύθυνση η περιοχή έχει λάβει από ευρωπαϊκά κονδύλια περισσότερα από 2 εκατομμύρια ευρώ για την προστασία των συγκεκριμένων ειδών πουλιών και τη διαχείριση των βιοτόπων τους, ενώ η χώρα μας συμμετέχει μαζί με γειτονικές χώρες στο Βαλκανικό Σχέδιο Δράσης για τους Γύτες [2]. Η επίπτωση του συγκεκριμένου περιστατικού έχει λοιπόν διεθνή διάσταση καθώς ακυρώνει τις χρόνιες αυτές προσπάθειες της Ε.Ε. και των γειτονικών χωρών.

Οι Φορείς Διαχείρισης των Προστατευόμενων Περιοχών της ευρύτερης περιοχής και οι περιβαλλοντικές οργανώσεις είναι σε άριστη συνεργασία με τις αρμόδιες τοπικές αρχές και αναμένουν άμεσα την εύρεση του δράστη και την παραδειγματική τιμωρία του. Το περιστατικό αυτό πρέπει να αποτελέσει το τελευταίο θλιβερό καρέ σε μια σειρά ντροπιαστικών εικόνων που δηλητηριάζουν την ελληνική φύση.

----- Για περισσότερες πληροφορίες

Βασίλης Τερζής, Φορέας Διαχείρισης Δέλτα Νέστου Βιστωνίδας- Ισμαρίδας, 2541096646, 6944660964

Ελπίδα Γρηγοριάδου, Φορέας Διαχείρισης Οροσειράς Ροδόπης, 25240 21030

Κώστας Ιωαννίδης Εταιρεία Προστασίας και Ανάπτυξης Στενών Νέστου, 6945107696

Χανς Γερεντρουπ, Εταιρεία Προστασίας της Φύσης και Οικοανάπτυξης, 6932576008

Μαλαμώ Κορμπέτη, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, 210 8228704

Νίκος Πέτρου, Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης, 6945290911

Σπύρος Ψαρούδας, Καλλιστώ, 6999915200

Λάζαρος Γεωργιάδης, ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ, 6972640062

Σημειώσεις προς συντάκτες

[1] Παράνομα δηλητηριασμένα δολώματα χρησιμοποιούνται επίσης σε περιπτώσεις αντεκδικήσεων μεταξύ κτηνοτρόφων και κυνηγών ή πολιτών γενικά, καθώς και κατά αδέσποτων ζώων ή και αλεπούδων. Η ανεξέλεγκτη χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων στην ηπειρωτική Ελλάδα οδήγησε σε οριακή κατάσταση τον πληθυσμό του Όρνιου, και του Ασπροπάρη που είναι παγκοσμίως απειλούμενο είδος και κρίσιμωσ κινδυνεύουν στην Ελλάδα, καθώς και σε ολική εξαφάνιση τον Γυπαετό. Παρόμοια περιστατικά έχουν συμβεί στο παρελθόν, όπως οι μαζικές δηλητηριάσεις Όρνιων στο Ζαγόρι από την δεκαετία του 1950 έως την δεκαετία του 1980 που εξαφάνισαν την διεθνώς γνωστή αποικία του φαραγγιού του Βίκου, η εξόντωση 30 Όρνιων στα Μετέωρα από δηλητηριασμένη με στρυχνίνη αγελάδα το 1970 και στην Τσαρίτσανη Θεσσαλίας όπου εξοντώθηκε αποικία Όρνιων. Το πιο πρόσφατο περιστατικό συνέβη το 2007 στο Καϊμάκτσαλαν όπου βρέθηκαν νεκρά 21 Όρνια.

[2] Η Ε.Ε. την τελευταία δεκαετία έχει καταβάλει εντατικά προσπάθειες προστασίας των μεγάλων αρπακτικών στα Βαλκάνια. Ενδεικτικά στην Ελλάδα έχουν υλοποιηθεί τα παρακάτω προγράμματα:

α) Στα πλαίσια του Βαλκανικού Σχεδίου Δράσης για τους Γύτες (Balkan Vulture Action Plan) στο οποίο συμμετέχουν όλες οι βαλκανικές χώρες, η Εταιρεία Προστασίας της Φύσης και Οικοανάπτυξης (ΕΠΟ) σε συνεργασία με την Ορνιθολογική, παρακολουθούν συστηματικά τον πληθυσμό της αποικίας των Όρνιων στα Στενά του Νέστου. Παράλληλα, η βουλγαρική οργάνωση «Green Balkans» υλοποιεί σήμερα πρόγραμμα LIFE για την αποκατάσταση των πληθυσμών των Όρνιων στην Βουλγαρία. Έχει αποδειχθεί ότι στην περιοχή των Στενών του Νέστου φιλοξενούνται άτομα από όλα τα βαλκάνια.

β) Το ευρωπαϊκό πρόγραμμα LIFE Nature που υλοποιήθηκε το 2002-2006 από το ΕΘΙΑΓΕ-ΙΝΑΛΕ, την Διευρυμένη Ν.Α. Δράμας, Καβάλας και Ξάνθης, τα Δασαρχεία Καβάλας και Σταυρούπολης, την ΕΠΟ και την Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης έθεσε τις βάσεις για την οικοτουριστική ανάπτυξη της περιοχής με τη δημιουργία οργανωμένου χώρου «ταϊστρας» (Χώρου Τροφοληψίας Αρπακτικών Πουλιών-ΧΤΑΠ) για τα αρπακτικά πουλιά καθώς και άλλων οικοτουριστικών υποδομών.

γ) Επίσης, η Ε.Ε. προσπαθεί εντατικά να αντιμετωπίσει την παράνομη χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων στην Ελλάδα. Στην χώρα μας υλοποιούνται σήμερα δύο σχετικά προγράμματα. Το πρόγραμμα LIFE-Φύση «Επείγοντα μέτρα για την εξασφάλιση της επιβίωσης του Ασπροπάρη» το οποίο υλοποιείται από την Ορνιθολογική, σε συνεργασία με την Βουλγαρική Ορνιθολογική Εταιρεία (BSPB), το WWF Ελλάς και την Royal Society for the Protection of Birds σε δύο χώρες. Και το πρόγραμμα LIFE+ Βιοποικιλότητα «Καινοτόμες Δράσεις για την Αντιμετώπιση της Παράνομης Χρήσης Δηλητηριασμένων Δολωμάτων σε Μεσογειακές Πιλοτικές Περιοχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης», με συντονιστή την ισπανική οργάνωση Gyraetus Foundation και τη συνεργασία με τις πορτογαλικές οργανώσεις Quercus-Εθνική Ένωση για τη Διατήρηση της Φύσης και Κέντρο Μελέτης Ορνιθοπανίδας Ιβηρικής (CEAI), τον ΑΡΚΤΟΥΡΟ και το Πανεπιστήμιο Κρήτης – Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης.